

Unitatea de învățământ:

Profesor:

PROIECTAREA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE

ANUL ȘCOLAR 2026-2027

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a IX-a. Trunchi comun și curriculum de specialitate (TC+CS), filiera teoretică, profil umanist, specializarea științe sociale

Programa școlară aprobată prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 3224/2026, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 141 bis din 24 februarie 2026 (Anexa nr. 3)

Manual: Limba și literatura română. Clasa a IX-a (TC+CS, specializarea științe sociale), Editura Corint

Timp: 4 ore/săptămână (3 ore trunchi comun + 1 oră curriculum de specialitate). Total: 132 de ore

Notă. Fiecare oră de curs cuprinde 2-3 activități de învățare; competența specifică din coloana a doua este așezată în dreptul activității pe care o vizează. Trimiterile la pagini se referă la manualul indicat mai sus, iar activitățile valorifică sarcinile de lucru din rubricile manualului. Textele-suport sunt cele din planificarea calendaristică și pot fi înlocuite, la decizia profesorului, cu texte din lista de recomandări de autoare și autori din programa școlară.

PROIECTUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE

ANUL ȘCOLAR 2026-2027

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a IX-a. Trunchi comun și curriculum de specialitate (TC+CS), filiera teoretică, profil umanist, specializarea științe sociale

Unitatea de învățare: Evaluare inițială. Recapitulare

Timp alocat: 4 ore. Perioada: Săptămâna 1 (7-11 septembrie 2026), Modulul 1

Competențe specifice vizate: 1.1, 1.2, 1.3 | 2.1, 2.2 | 3.3, 3.4

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Prezentarea programei școlare, a manualului și a formelor de evaluare. Contractul de învățare		– discuție despre parcursul cronologic al clasei a IX-a, pornind de la cuprinsul manualului și de la cronologia de la paginile 308-309	Resurse materiale: manual, pp. 4-8, 260-261; programa școlară; videoproiector Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
		– formularea orală a așteptărilor proprii privind studiul literaturii, cu respectarea normelor limbii standard		
		– prezentarea variantei digitale a manualului și a simbolurilor folosite în aceasta		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Recapitulare: textul epic și textul liric. Achiziții din gimnaziu	1.2.	– exerciții de identificare a instanțelor comunicării narative și a modurilor de expunere într-un fragment epic la prima vedere	Resurse materiale: fișe de lucru; texte-suport la prima vedere Forme de organizare:	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.2.	– exerciții de recunoaștere a figurilor de stil și a imaginilor artistice într-un text liric la prima vedere		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	2.2.	– compararea a două texte-suport din epoci diferite, pentru a observa deosebirile de limbaj și de viziune	Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ Test de evaluare inițială	1.2.	– rezolvarea itemilor de înțelegere și de analiză pe baza unui text-suport la prima vedere	Resurse materiale: test de evaluare inițială; barem de evaluare și de notare Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluare scrisă
	1.3.	– redactarea unui răspuns argumentat pe marginea textului-suport		
	3.3.	– aplicarea normelor limbii române standard în redactarea răspunsurilor		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Analiza rezultatelor evaluării inițiale. Proiectarea activităților de remediare și de dezvoltare	1.2.	– discutarea baremului și autoevaluarea răspunsurilor, pe baza descriptorilor de performanță	Resurse materiale: baremul de evaluare; fișa individuală de progres Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: autoevaluare; feedback descriptiv individualizat
	3.3.	– completarea unei fișe individuale de progres, cu obiective de lucru pentru primul modul		
	2.1.	– prezentarea temelor de lectură suplimentară pentru unitatea 1		

PROIECTUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE

ANUL ȘCOLAR 2026-2027

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a IX-a. Trunchi comun și curriculum de specialitate (TC+CS), filiera teoretică, profil umanist, specializarea științe sociale

Unitatea de învățare: Unitatea 1. Reflecții despre literatură

Timp alocat: 24 ore. Perioada: Săptămânile 2-7 (14 septembrie – 23 octombrie 2026), Modulul 1

Competențe specifice vizate: 1.1, 1.2, 1.3 | 2.1, 2.2 | 3.1, 3.3, 3.4

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ Literatura ca reprezentare a realității: teme, motive, valori, viziune despre lume. Repere teoretice	1.1.	– conversație de prelectură pornind de la întrebarea „la ce folosește literatura?” și inventarierea temelor recurente în textele citite în gimnaziu	Resurse materiale: manual, pp. 9-10; caietul de lectură; reproducere de artă Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.1.	– lectura tabloului lui Peter Ilsted, <i>Interior luminat de soare prin fereastră și o fată citind o scrisoare</i> , și formularea unor ipoteze despre relația dintre lectură și viața interioară		
	1.3.	– deschiderea jurnalului de lectură al anului școlar: notarea titlurilor citite în vacanță și a temelor identificate în ele		
LITERATURĂ I.L. Caragiale, <i>Triumful talentului</i> . Repere despre autor. Lectura textului	1.1.	– lectura expresivă a schiței și notarea, într-un tabel, a indicilor de spațiu și de timp, a personajelor și a temei	Resurse bibliografice: Text-suport: I.L. Caragiale, <i>Triumful talentului</i> Resurse materiale: manual, pp. 10-13 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.1.	– prezentarea reperelor despre I.L. Caragiale și despre presa satirică a epocii (<i>Moftul român</i>), pe baza casetei biografice din manual		
	1.2.	– exerciții de înțelegere a textului: reconstituirea firului narativ pe momentele subiectului		
LITERATURĂ <i>Triumful talentului</i> . Analiză: structura narativă, personajele, procedeele comicului	1.2.	– analiza structurii narative pe baza schemei din manual și identificarea rolului fiecărei secvențe	Resurse bibliografice: Text-suport: I.L. Caragiale, <i>Triumful talentului</i> Resurse materiale: manual, pp. 14-16; fișă de analiză Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; temă de lucru în clasă
	1.2.	– selectarea fragmentelor de caracterizare directă și enumerarea trăsăturilor precizate prin acest procedeu		
	1.1.	– identificarea dominantelor expresive ale textului: oralitatea, repetiția, ironia		
LITERATURĂ	1.3.	– explicarea ironiei titlului și transcrierea altor două secvențe ironice din narațiune	Resurse bibliografice:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
<i>Triumful talentului</i> . Interpretare	1.3.	– dezbateri pe marginea exercițiului 12 din manual: personaje asemănătoare sau diferite la nivel moral?	Text-suport: I.L. Caragiale, <i>Triumful talentului</i> Resurse materiale: manual, p. 17; instrument de inteligență artificială Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	aprecierea verbală; observarea sistematică a participării la dezbateri
	3.4.	– compararea propriei interpretări a ironiei cu răspunsul generat de un instrument de inteligență artificială și discutarea diferențelor		
LITERATURĂ Text auxiliar: Eugène Ionesco, <i>Lecția</i> . Aplicații	1.2.	– precizarea aspectelor de structură specifice genului dramatic, identificate în fragmentul din <i>Lecția</i>	Resurse bibliografice: Text-suport: Eugène Ionesco, <i>Lecția</i> Resurse materiale: manual, pp. 18-21 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; interevaluare
	1.3.	– explicarea absurdului dintr-o replică indicată în manual și formularea unei ipoteze interpretative		
	2.2.	– compararea viziunii asupra școlii și asupra educației în <i>Triumful talentului</i> , în <i>Lecția</i> și în fragmentele din Montaigne, Swift și Marin Preda		
LITERATURĂ Literatura ca instituție, ca parcurs istoric, ca spațiu de creație și ca tablou al genurilor. Concepte: epocă, perioadă, școală literară/culturală	2.1.	– elaborarea unei hărți conceptuale cu ipostazele literaturii propuse de manual	Resurse materiale: manual, pp. 260-261; bibliotecă digitală Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea hărții conceptuale; observarea sistematică
	2.1.	– exerciții de delimitare a conceptelor de epocă, perioadă și școală literară, pe baza cronologiei din manual		
	3.4.	– explorarea unei biblioteci digitale pentru a identifica pagina de titlu a unei reviste literare românești		
LITERATURĂ Genuri și specii literare. Grigore Alexandrescu, <i>Căinele și cățelul</i> . Lectură și înțelegere	1.1.	– lectura fabulei și identificarea temei, a alegoriei și a moralei	Resurse bibliografice: Text-suport: Grigore Alexandrescu, <i>Căinele și cățelul</i> Resurse materiale: manual, pp. 22-24 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.2.	– exerciții de înțelegere a relației dintre replicile personajelor și statutul lor social		
	2.1.	– prezentarea reperelor istorice și teoretice despre fabulă și despre epoca pașoptistă		
LITERATURĂ	1.1.	– lectura poeziei și identificarea motivelor și a imaginilor artistice dominante	Resurse bibliografice:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Vasile Alecsandri, <i>Sania</i> . Lectură și analiză	1.2.	– completarea tabelului din manual cu figurile de stil identificate și cu efectul lor expresiv	Text-suport: Vasile Alecsandri, <i>Sania</i> Resurse materiale: manual, pp. 25-27 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	observarea sistematică; fișă de lucru
	2.1.	– prezentarea reperelor despre Vasile Alecsandri, despre pastel și despre revista <i>Convorbiri literare</i>		
LITERATURĂ Text auxiliar: Ion Minulescu, <i>Acuarelă</i> . Aplicații	1.3.	– comentarea titlului poeziei în relație cu imaginarul textului	Resurse bibliografice: Text-suport: Ion Minulescu, <i>Acuarelă</i> Resurse materiale: manual, pp. 28-29; aplicație de prezentare Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea produsului digital; autoevaluare
	2.2.	– compararea poeziei <i>Sania</i> cu <i>Acuarelă</i> sub aspectul viziunii asupra peisajului și al modernității limbajului		
	3.4.	– realizarea unei prezentări multimodale scurte (imagini, text, sunet) pornind de la una dintre cele două poezii		
LITERATURĂ Mihail Sebastian, <i>Jocul de-a vacanța</i> . Lectură pe roluri și înțelegere	1.1.	– lectura pe roluri a fragmentului și identificarea indicațiilor scenice și a rolului lor	Resurse bibliografice: Text-suport: Mihail Sebastian, <i>Jocul de-a vacanța</i> Resurse materiale: manual, pp. 30-32 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.2.	– exerciții de înțelegere a relației dintre replici și conflictul dramatic		
	2.1.	– prezentarea reperelor despre Mihail Sebastian și despre teatrul românesc interbelic		
LITERATURĂ <i>Jocul de-a vacanța</i> . Interpretare	1.2.	– caracterizarea personajelor pe baza replicilor și a indicațiilor scenice	Resurse bibliografice: Text-suport: Mihail Sebastian, <i>Jocul de-a vacanța</i> Resurse materiale: manual, p. 33 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea textului redactat; interevaluare
	1.3.	– interpretarea motivului evadării și al vacanței ca formă de libertate interioară		
	3.3.	– redactarea unei scurte scene dramatice, cu respectarea convențiilor genului		
LITERATURĂ	1.2.	– rezolvarea exercițiului de tip adevărat/fals pe marginea fragmentului	Resurse bibliografice:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Text auxiliar: Mircea Eliade, <i>Romanul adolescentului miop</i>	2.2.	– compararea imaginii adolescentului din <i>Jocul de-a vacanța</i> cu aceea din <i>Romanul adolescentului miop</i>	Text-suport: Mircea Eliade, <i>Romanul adolescentului miop</i>	evaluarea paginii de jurnal; observarea sistematică
	1.3.	– redactarea unei pagini de jurnal de reflecție despre adolescență ca temă literară	Resurse materiale: manual, pp. 34-38 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ Literatură populară și literatură cultă. <i>Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte</i> . Lectură	1.1.	– lectura basmului și identificarea formulelor inițiale, mediane și finale	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte</i> (basm popular, în versiunea lui Petre Ispirescu) Resurse materiale: manual, pp. 39-42 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.2.	– reconstituirea traseului inițiat al eroului, pe etape		
	2.1.	– prezentarea reperelor despre Petre Ispirescu, despre cultura orală și despre circulația basmului		
LITERATURĂ <i>Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte</i> . Interpretare	1.3.	– interpretarea semnificației Văii Plângerii și a finalului basmului	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte</i> (basm popular, în versiunea lui Petre Ispirescu) Resurse materiale: manual, pp. 43-45 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică a participării la dezbateri; aprecierea verbală
	1.3.	– dezbateri despre valorile lumii basmului și despre relevanța lor pentru cititorul de azi		
	3.3.	– rezumarea orală a basmului, cu respectarea normelor limbii române standard		
LITERATURĂ Text auxiliar: <i>1001 de nopți</i>	2.2.	– compararea structurii narative a basmului românesc cu aceea a povestirii în ramă din <i>1001 de nopți</i>	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>1001 de nopți</i> (poveste populară orientală) Resurse materiale: manual, pp. 46-47; surse digitale Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; evaluarea documentării
	2.1.	– identificarea elementelor de imaginar oriental și a valorilor pe care le exprimă		
	3.4.	– documentare digitală despre circulația motivului călătoriei inițiatice în literatura universală, cu menționarea surselor		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ Ion Creangă, <i>Fata babei și fata moșneagului</i> . Lectură și înțelegere	1.1.	– lectura basmului cult și identificarea antitezei dintre cele două personaje feminine	Resurse bibliografice: Text-suport: Ion Creangă, <i>Fata babei și fata moșneagului</i> Resurse materiale: manual, pp. 48-52 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.2.	– exerciții de înțelegere a structurii narative și a rolului probelor		
	2.1.	– prezentarea reperelor despre Ion Creangă și despre alfabetizarea populației în epocă		
LITERATURĂ <i>Fata babei și fata moșneagului</i> . Basmul popular și basmul cult	2.2.	– completarea unui tabel comparativ între basmul popular și basmul cult (autor, oralitate, umor, individualizarea limbajului)	Resurse bibliografice: Text-suport: Ion Creangă, <i>Fata babei și fata moșneagului</i> Resurse materiale: manual, pp. 53-54, 64-65 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; interevaluare
	3.1.	– selectarea particularităților fonetice, lexicale și morfologice specifice graiului moldovenesc, pe baza tabelului din manual		
	1.3.	– interpretarea umorului și a oralității ca mărci ale stilului lui Ion Creangă		
LIMBA ROMÂNĂ Limba standard. Instrumente normative	3.3.	– exerciții de stabilire a formelor corecte de plural, cu verificarea soluțiilor în DOOM 3	Resurse materiale: manual, pp. 55-56; https://doom.lingv.ro/ Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; autoevaluare
	3.3.	– construirea de enunțuri cu substantive la genitiv singular, forma articulată și cea nearticulată		
	3.4.	– consultarea variantei online a DOOM 3 și identificarea normelor modificate față de ediția anterioară		
LIMBA ROMÂNĂ Norme de ortografie și de punctuație. Semnele ortografice	3.3.	– sistematizarea semnelor ortografice și a rolurilor cratimei, pe baza reperelor din manual	Resurse materiale: manual, pp. 57-59; Îndreptar ortografic, ortoepic, morfologic și de punctuație Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; observarea sistematică
	3.3.	– completarea unor fragmente literare cu semnele de punctuație corespunzătoare		
	3.3.	– explicarea rolului semnelor de punctuație în organizarea și în segmentarea enunțului		
LIMBA ROMÂNĂ	3.3.	– identificarea și corectarea abaterilor fonetice și lexico-semantice din enunțuri date	Resurse materiale:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Normă și abatere: greșeli fonetice și lexico-semantică	3.3.	– exerciții de utilizare corectă a verbului, cu accent pe formele cu un „i” sau cu doi „i”	manual, pp. 60-63; fișă de autoevaluare Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	fișă de lucru; autoevaluare
	3.4.	– verificarea formelor discutate în varianta digitală a DOOM 3 și notarea concluziilor		
LIMBA ROMÂNĂ Variație regională: graiuri, regionalisme	3.1.	– selectarea, dintr-o antologie de proverbe, a formelor care nu respectă norma și a cuvintelor neuzuale în comunicarea curentă	Resurse materiale: manual, pp. 64-66 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	3.1.	– compararea limbajului lui Ion Creangă cu transcrierea unei povestiri orale din Munții Apuseni, prin raportare la limba standard		
	1.1.	– discutarea rolului regionalismelor în conturarea culorii locale a textului literar		
LIMBA ROMÂNĂ Tipuri de dicționare	3.4.	– identificarea tipurilor de informație oferite de articolele de dicționar reproduse în manual și gruparea lor pe categorii	Resurse materiale: manual, pp. 67-69; https://dexonline.ro/ Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; interevaluare
	3.1.	– compararea unui articol dintr-un dicționar explicativ cu unul dintr- un dicționar specializat, pentru a observa ce tip de informație oferă fiecare		
	3.3.	– redactarea unui articol de dicționar pentru un cuvânt întâlnit în textele studiate		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Recapitulare	1.1.	– sistematizarea, într-o hartă conceptuală, a ipostazelor literaturii și a speciilor studiate în unitate	Resurse materiale: manual, pp. 9-69; fișe recapitulative Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: autoevaluare; aprecierea verbală
	2.2.	– exercițiu de comparare a două texte din unitate, sub aspectul temei și al viziunii despre lume		
	3.3.	– exerciții recapitulative de aplicare a normelor de ortografie și de punctuație		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Evaluare sumativă	1.2.	– rezolvarea unui test cu itemi de înțelegere și de analiză, pe baza unor texte la prima vedere	Resurse materiale: manual, pp. 71-72 (testul și baremul din manual) Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluare scrisă; feedback descriptiv
	1.3.	– redactarea unui răspuns personal argumentat pe marginea textelor- suport		
	3.3.	– aplicarea normelor limbii române standard în redactarea răspunsurilor		

PROIECTUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE

ANUL ȘCOLAR 2026-2027

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a IX-a. Trunchi comun și curriculum de specialitate (TC+CS), filiera teoretică, profil umanist, specializarea științe sociale

Unitatea de învățare: Unitatea 2. Începuturile scrisului în limba română (secolele XVI-XVII)

Timp alocat: 24 ore. Perioada: Săptămânile 8-13 (2 noiembrie – 11 decembrie 2026), Modulul 2

Competențe specifice vizate: 1.1, 1.2 | 2.1, 2.2 | 3.1, 3.4

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ Contextul socioistoric în secolele XVI-XVII. Mentalități, instituții, practici culturale	2.1.	– interogarea contextului socioistoric pe baza reperelor din manual: evenimente, mentalități, raportul dintre putere și scris	Resurse materiale: manual, pp. 73-74; hărți istorice; reproduceri de artă Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea hărții conceptuale; observarea sistematică
	2.1.	– elaborarea unei hărți conceptuale care integrează trăsăturile epocii, pornind de la texte, imagini și hărți istorice		
	1.1.	– identificarea dominantelor tematice ale perioadei în producțiile literare și artistice reproduse în manual		
LITERATURĂ Primele instituții ale scrisului. Circulația manuscriselor, a tipăriturilor și a traducerilor	2.1.	– prezentarea sintetică a primelor tipografii și a rolului traducerilor în constituirea scrisului în limba română	Resurse materiale: manual, p. 74; biblioteci digitale Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	3.4.	– explorarea unei biblioteci digitale pentru a identifica pagini din tipărituri românești vechi		
	2.2.	– compararea circulației cărții în secolele XVI-XVII cu circulația textului în mediul digital actual		
LITERATURĂ <i>Scrisoarea lui Neacșu din Câmpulung</i> . Lectură și înțelegere	1.2.	– lectura textului și reconstituirea situației de comunicare: emițător, destinatar, scop, context	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Scrisoarea lui Neacșu din Câmpulung</i> (cel mai vechi text păstrat în limba română, 1521) Resurse materiale: manual, pp. 74-75; facsimil Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	3.1.	– identificarea trăsăturilor lingvistice diferite de cele ale limbii române actuale în textul scrisorii		
	1.1.	– identificarea mărcilor de oralitate și de politețe specifice epocii		
LITERATURĂ <i>Scrisoarea lui Neacșu din Câmpulung</i> . Valoare documentară și lingvistică	3.1.	– rescrierea unui fragment din scrisoare în limba română contemporană și explicarea diferențelor	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Scrisoarea lui Neacșu din Câmpulung</i> (cel mai vechi text păstrat în limba română, 1521)	Evaluare: temă de lucru în clasă; interevaluare
	3.4.	– rescrierea aceluiași fragment în limbaj de social media, pentru a evidenția evoluția limbii		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	2.1.	– discutarea valorii documentare a scrisorii ca prim text păstrat în limba română	Resurse materiale: manual, p. 75 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ Varlaam, <i>Carte românească de învățătură</i> . Lectură și înțelegere	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea structurii discursului religios de tip predică	Resurse bibliografice: Text-suport: Varlaam, <i>Carte românească de învățătură</i> Resurse materiale: manual, pp. 76-77 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.1.	– identificarea imaginilor și a motivelor prin care este reprezentată condiția umană		
	2.1.	– prezentarea rolului lui Varlaam în cultura română și a contextului Cazaniei		
LITERATURĂ Varlaam, <i>Carte românească de învățătură</i> . Analiză și interpretare	1.2.	– analiza procedeelelor retorice ale textului: interogația, repetiția, comparația	Resurse bibliografice: Text-suport: Varlaam, <i>Carte românească de învățătură</i> Resurse materiale: manual, pp. 77-78 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; temă de lucru în clasă
	3.1.	– clasificarea arhaismelor identificate în fragment (fonetice, gramaticale, lexicale)		
	2.2.	– compararea viziunii asupra vieții din Cazanie cu aceea dintr-un text religios contemporan		
LITERATURĂ <i>Cartea Ecclesiastului</i> (din <i>Biblia de la București</i>). Lectură și înțelegere	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea temei deșertăciunii și a structurii sale repetitive	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Cartea Ecclesiastului</i> (text din <i>Biblia de la București</i> , 1688) Resurse materiale: manual, pp. 79-80 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.1.	– prezentarea reperelor despre Biblia de la 1688 și despre rolul ei în cultura română		
	1.1.	– identificarea motivelor literare recurente: timpul, trecerea, zădărnicia		
LITERATURĂ	1.2.	– interogarea textului din perspectiva condiției umane și a valorilor pe care le propune	Resurse bibliografice:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Cartea Ecclesiastului. Interpretare și deschideri	2.2.	– compararea tratării temei deșertăciunii în textul biblic și într-o creație plastică a epocii (natura moartă de tip vanitas)	Text-suport: <i>Cartea Ecclesiastului</i> (text din <i>Biblia de la București</i> , 1688) Resurse materiale: manual, pp. 80-81; reproduceri de artă; DEX Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	temă de lucru în clasă; interevaluare
	3.1.	– identificarea formelor lexicale și gramaticale vechi și explicarea lor cu ajutorul dicționarului		
LITERATURĂ Text auxiliar: <i>Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Theodosie</i>	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea structurii textului sapiențial	Resurse bibliografice: Text-suport: Neagoe Basarab, <i>Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Theodosie</i> Resurse materiale: manual, pp. 82-85 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; observarea sistematică
	2.1.	– reconstituirea profilului „omului epocii” pornind de la valorile enunțate în text		
	2.2.	– compararea sfaturilor domnitorului cu recomandările dintr-un text didactic occidental al epocii		
LITERATURĂ Grigore Ureche, <i>Letopiseșul Țării Moldovei</i> . Cronica. Lectură și înțelegere	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea mărcilor discursului istoric	Resurse bibliografice: Text-suport: Grigore Ureche, <i>Letopiseșul Țării Moldovei</i> Resurse materiale: manual, pp. 86-87 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.1.	– prezentarea reperelor despre cronicarii moldoveni și despre umanismul românesc		
	1.1.	– identificarea temei și a atitudinii cronicarului față de faptele relatate		
LITERATURĂ <i>Letopiseșul Țării Moldovei</i> . Portretul lui Ștefan cel Mare. Arta portretului	1.2.	– analiza portretului lui Ștefan cel Mare: portretul fizic, portretul moral, procedeele de construcție	Resurse bibliografice: Text-suport: Grigore Ureche, <i>Letopiseșul Țării Moldovei</i> Resurse materiale: manual, pp. 87-88 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; temă de lucru în clasă
	1.1.	– identificarea dominantelor expresive ale prozei cronicărești: enumerația, antiteza, formulele evaluative		
	3.1.	– clasificarea arhaismelor din fragment și explicarea sensului lor prin raportare la limba actuală		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ <i>Letopisețul Țării Moldovei</i> . Interpretare și deschideri transnaționale	2.2.	– compararea portretului cronicăresc cu un portret pictat al epocii, pentru a evidenția convențiile de reprezentare	Resurse bibliografice: Text-suport: Grigore Ureche, <i>Letopisețul Țării Moldovei</i> Resurse materiale: manual, p. 89; bibliotecă digitală; reproduceri de artă Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; interevaluare
	2.1.	– discutarea relației dintre discursul istoric și construirea memoriei colective		
	3.4.	– consultarea unei ediții digitale a cronicii și compararea grafiei cu transcrierea din manual		
LITERATURĂ Miron Costin, <i>Viața lumii</i> . Lectură și analiză	1.2.	– lectura poemului și identificarea temei, a motivelor și a structurii argumentative	Resurse bibliografice: Text-suport: Miron Costin, <i>Viața lumii</i> Resurse materiale: manual, p. 90 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	1.1.	– identificarea dominantelor expresive: metafora, comparația, interogația retorică		
	3.1.	– identificarea particularităților fonetice și morfologice ale limbii secolului al XVII-lea în text		
LITERATURĂ <i>Viața lumii</i> . Interpretare. Prima creație lirică în limba română	1.2.	– interogarea textului din perspectiva raportului dintre destin, timp și condiția umană	Resurse bibliografice: Text-suport: Miron Costin, <i>Viața lumii</i> Resurse materiale: manual, p. 91 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; aprecierea verbală
	2.2.	– compararea poemului cu fragmentul din <i>Cartea Ecclesiastului</i> , sub aspectul temei și al viziunii		
	2.1.	– discutarea locului lui Miron Costin în umanismul românesc și european		
LITERATURĂ Imaginar medieval și ecouri ale Renașterii și ale umanismului în cultura română	2.1.	– sistematizarea trăsăturilor umanismului european și a formelor lui de manifestare în spațiul românesc	Resurse materiale: manual, pp. 92-93; cronologia de la pp. 260-261 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea cronologiei; observarea sistematică
	2.2.	– realizarea unei cronologii comparative a evenimentelor culturale românești și europene din secolele XVI-XVII		
	1.1.	– identificarea unor trăsături ale imaginarii medievale în textele parcurse până acum		
LITERATURĂ	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea procedeelelor comice: exagerarea, enumerația, parodia	Resurse bibliografice:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
François Rabelais, <i>Gargantua și Pantagruel</i>	2.1.	– identificarea idealului umanist de educație reflectat în text	Text-suport: François Rabelais, <i>Gargantua și Pantagruel</i> Resurse materiale: manual, p. 94 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	observarea sistematică; temă de lucru în clasă
	2.2.	– compararea programului educativ al lui Rabelais cu recomandările din <i>Învățăturile lui Neagoe Basarab</i>		
LITERATURĂ William Shakespeare, <i>Hamlet, prinț al Danemarcei</i> . Lectură și înțelegere	1.2.	– lectura monologului și identificarea structurii lui argumentative	Resurse bibliografice: Text-suport: William Shakespeare, <i>Hamlet, prinț al Danemarcei</i> Resurse materiale: manual, p. 95; înregistrare video Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.1.	– identificarea temelor și a motivelor: îndoiala, moartea, acțiunea		
	2.1.	– prezentarea reperelor despre teatrul elisabetan și despre Renaștere		
LIMBA ROMÂNĂ Originea limbii române. Limba română, limbă romanică	3.1.	– identificarea elementelor de origine latină în textele vechi studiate	Resurse materiale: manual, p. 96; dicționar etimologic Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; observarea sistematică
	3.1.	– compararea unor cuvinte din fondul latin în română, în italiană și în franceză		
	3.4.	– stabilirea etimologiei unor cuvinte prin consultarea dicționarului etimologic online		
LIMBA ROMÂNĂ Evoluția limbii române. Etape și straturi lexicale	3.1.	– sistematizarea etapelor evoluției limbii române pe o axă cronologică	Resurse materiale: manual, pp. 97-98 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; temă de lucru în clasă
	3.1.	– gruparea unor cuvinte pe straturi lexicale: fond latin, substrat, împrumuturi slave, maghiare, turcești, grecești		
	3.1.	– identificarea în textele vechi studiate a cuvintelor provenite din limbile de contact		
LIMBA ROMÂNĂ Evoluția limbii române. Schimbări de sens și de formă	3.1.	– sesizarea schimbărilor de sens sau de formă ale unor cuvinte de-a lungul timpului	Resurse materiale: manual, p. 99 Forme de organizare:	Evaluare: temă de lucru în clasă; autoevaluare
	3.1.	– compararea a două fragmente din texte vechi studiate pentru identificarea particularităților lingvistice		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	3.4.	– exprimarea opiniei, într-o postare scurtă, despre felul în care ar putea arăta limba română peste un secol	Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LIMBA ROMÂNĂ Arhaisme și neologisme. Clasificare și valori stilistice	3.1.	– clasificarea arhaismelor dintr-un fragment de secol XVII: arhaisme fonetice, gramaticale, lexicale	Resurse materiale: manual, pp. 100-101 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; observarea sistematică
	3.1.	– prezentarea valorilor stilistice ale arhaismelor în textele literare studiate		
	3.1.	– identificarea neologismelor dintr-un text actual și precizarea limbii de origine		
LIMBA ROMÂNĂ Trecerea de la alfabetul chirilic la alfabetul latin	3.1.	– ilustrarea tipurilor de alfabet folosite în textele românești vechi, pe baza facsimilelor din manual	Resurse materiale: manual, pp. 102-105; bibliotecă digitală Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	3.4.	– observarea, într-o bibliotecă digitală, a unei pagini de text vechi scris cu alfabet chirilic și a uneia scrise cu alfabet latin		
	3.1.	– transliterarea unui scurt fragment și discutarea dificultăților întâmpinate		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Recapitulare	2.1.	– sistematizarea trăsăturilor perioadei într-un breviar de termeni-cheie: valori, atitudini, forme literare	Resurse materiale: manual, pp. 73-105; fișe recapitulative Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: autoevaluare; aprecierea verbală
	2.2.	– realizarea unui tabel comparativ între două texte ale perioadei, cu evidențierea temelor comune și a diferențelor de viziune		
	3.1.	– exerciții recapitulative de identificare și de explicare a arhaismelor		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Evaluare sumativă	1.2.	– rezolvarea itemilor de înțelegere și de analiză pe baza unui text vechi la prima vedere	Resurse materiale: manual, p. 106 (testul și baremul din manual) Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluare scrisă; feedback descriptiv
	3.1.	– identificarea și explicarea particularităților lingvistice ale textului-suport		
	2.1.	– formularea unui răspuns despre valorile epocii, susținut cu exemple din text		

PROIECTUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE

ANUL ȘCOLAR 2026-2027

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a IX-a. Trunchi comun și curriculum de specialitate (TC+CS), filiera teoretică, profil umanist, specializarea științe sociale

Unitatea de învățare: Recapitulare și evaluare (unitățile 1-2). Atelier de proiect

Timp alocat: 6 ore. Perioada: Săptămânile 14-15 (14-22 decembrie 2026), Modulul 2

Competențe specifice vizate: 1.1, 1.2 | 2.1, 2.2 | 3.1, 3.3, 3.4

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Recapitulare: literatura ca sistem pluristratificat. Genuri și specii	1.1.	– sistematizarea, într-o hartă conceptuală, a ipostazelor literaturii și a speciilor studiate	Resurse materiale: manual, pp. 9-105; fișe recapitulative Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; autoevaluare
	1.2.	– exerciții de încadrare a unor fragmente la prima vedere în genul și în specia corespunzătoare		
	2.1.	– reconstituirea, pe axa cronologică, a reperelor culturale ale secolelor XVI-XVII		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Recapitulare: norma și variația limbii române	3.3.	– exerciții recapitulative de aplicare a normelor de ortografie, de punctuație și de acord	Resurse materiale: fișe recapitulative; DOOM 3 (variantă online) Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; autoevaluare
	3.1.	– exerciții de identificare a formelor de variație istorică și regională în texte literare date		
	3.1.	– explicarea valorii stilistice a arhaismelor și a regionalismelor în textele studiate		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Evaluare sumativă (unitățile 1-2)	1.2.	– rezolvarea itemilor de înțelegere și de analiză pe baza a două texte-suport din perioade diferite	Resurse materiale: test de evaluare; barem de evaluare și de notare Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluare scrisă
	2.2.	– formularea unui răspuns comparativ privind reprezentarea aceleiași teme în cele două texte		
	3.3.	– redactarea răspunsurilor cu respectarea normelor limbii române standard		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Analiza rezultatelor. Activități de remediere	1.2.	– discutarea baremului și autoevaluarea răspunsurilor pe baza descriptorilor	Resurse materiale: baremul de evaluare; fișe de remediere Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: autoevaluare; feedback descriptiv individualizat
	3.3.	– exerciții de remediere a greșelilor frecvente identificate în lucrări		
	1.1.	– reluarea, prin exemple noi, a conceptelor insuficient consolidate		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Activități de dezvoltare. Atelier de lectură	1.1.	– prezentarea, în cadrul unui cerc de lectură, a unei cărți citite independent	Resurse materiale: cărți din biblioteca clasei; aplicație de prezentare Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea prezentării; interevaluare
	2.2.	– compararea unei lecturi personale cu unul dintre textele studiate, sub aspectul temei		
	3.4.	– realizarea unei recomandări de lectură în format digital, pentru colegi		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Lansarea proiectului „ <i>Oameni ai timpului lor</i> ”. Documentare	2.1.	– alegerea unei personalități din epocile studiate și motivarea alegerii	Resurse materiale: manual, p. 255; surse digitale; bibliotecă Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; evaluarea fișei de documentare
	3.4.	– identificarea a cel puțin trei surse (mărturii ale contemporanilor, texte critice, documentare, podcasturi), cu notarea corectă a referințelor		
	2.1.	– prezentarea unei personalități prin raportare la surse istorice, literare și culturale diverse		

PROIECTUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE

ANUL ȘCOLAR 2026-2027

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a IX-a. Trunchi comun și curriculum de specialitate (TC+CS), filiera teoretică, profil umanist, specializarea științe sociale

Unitatea de învățare: Unitatea 3. Afirmarea conștiinței culturale (secolul al XVIII-lea – începutul secolului al XIX-lea)

Timp alocat: 20 ore. **Perioada:** Săptămânile 16-20 (11 ianuarie – 12 februarie 2027), **Modulul 3**

Competențe specifice vizate: 1.1, 1.3 | 2.1, 2.2 | 3.2, 3.3, 3.4

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ Contextul socioistoric în secolul al XVIII-lea. Mentalități și instituții	2.1.	– interogarea contextului socioistoric pe baza reperelor din manual: fanariotism, reforme, circulația ideilor	Resurse materiale: manual, pp. 107-108; hărți istorice Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea hărții conceptuale; observarea sistematică
	2.1.	– elaborarea unei hărți conceptuale care integrează trăsăturile epocii, pe baza unor texte și imagini		
	1.1.	– identificarea dominantelor tematice ale perioadei în producțiile literare și artistice prezentate		
LITERATURĂ Iluminismul european și Școala Ardeleană	2.1.	– sistematizarea ideilor iluministe și a formelor lor de manifestare în spațiul românesc	Resurse materiale: manual, pp. 108-110; cronologia de la pp. 260-261; surse digitale Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea cronologiei; observarea sistematică
	2.2.	– realizarea unei cronologii comparative a evenimentelor culturale românești și europene ale secolului al XVIII-lea		
	3.4.	– documentare digitală despre programul Școlii Ardelene, cu menționarea corectă a surselor		
LITERATURĂ Gheorghe Șincai, <i>Învățătură firească spre surparea superstiției norodului</i>	1.1.	– lectura fragmentului și identificarea temei: raportul dintre cunoaștere și superstiție	Resurse bibliografice: Text-suport: Gheorghe Șincai, <i>Învățătură firească spre surparea superstiției norodului</i> Resurse materiale: manual, pp. 111-112 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	2.1.	– identificarea atitudinilor și a valorilor iluministe exprimate în text		
	3.2.	– identificarea elementelor de coeziune și de coerență specifice textului explicativ		
LITERATURĂ Petru Maior, <i>Dialog pentru începutul limbei română</i>	2.1.	– identificarea argumentelor privind latinitatea limbii române și a mizei lor culturale	Resurse bibliografice: Text-suport: Petru Maior, <i>Dialog pentru începutul limbei română</i> Resurse materiale:	Evaluare: temă de lucru în clasă; observarea sistematică
	1.3.	– interpretarea alegerii formei dialogate ca strategie de convingere a cititorului		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	3.2.	– analiza organizării argumentative a textului: teză, argumente, concluzie	manual, pp. 113-114 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ <i>Esopia</i> . Cărțile populare în cultura română	1.1.	– lectura fabulelor și identificarea structurii lor și a moralei	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Esopia</i> (carte populară) Resurse materiale: manual, p. 115 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.2.	– compararea fabulei din <i>Esopia</i> cu o fabulă cultă studiată anterior		
	1.3.	– interpretarea sensurilor plurale ale unei fabule, prin raportare la contexte actuale		
LITERATURĂ Ion Budai-Deleanu, <i>Țiganiada</i> . Poemul epic. Lectură	1.1.	– lectura fragmentului și identificarea mărcilor epopeii: invocația, eroii, isprăvile	Resurse bibliografice: Text-suport: Ion Budai-Deleanu, <i>Țiganiada</i> Resurse materiale: manual, pp. 116-118 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.1.	– prezentarea reperelor despre autor și despre proiectul cultural al Școlii Ardeleni		
	1.3.	– formularea unor ipoteze interpretative privind rolul parodiei în text		
LITERATURĂ <i>Țiganiada</i> . Analiză: parodia, alegoria, registrele stilistice	1.1.	– identificarea dominantelor expresive: amestecul registrelor, comicul de limbaj, digresiunea	Resurse bibliografice: Text-suport: Ion Budai-Deleanu, <i>Țiganiada</i> Resurse materiale: manual, pp. 118-119 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; temă de lucru în clasă
	1.3.	– valorificarea interpretării alegorice: povestea Țiganilor ca reflectare a societății		
	3.2.	– observarea rolului notelor și al comentariilor marginale în construcția sensului textului		
LITERATURĂ <i>Țiganiada</i> . Interpretare și deschideri transnaționale	2.2.	– compararea poemului epic românesc cu un model european al speciei	Resurse bibliografice: Text-suport: Ion Budai-Deleanu, <i>Țiganiada</i> Resurse materiale:	Evaluare: observarea sistematică a participării la dezbatere; evaluarea prezentării
	1.3.	– dezbateri pe marginea întrebării: ce fel de societate ideală propune textul?		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	3.4.	– realizarea unei prezentări multimodale despre receptarea târzie a Țiganiadei	manual, p. 120; surse digitale Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ Elizabeth Craven, <i>Trecerea prin Țara Românească</i> . Memorialul de călătorie. Lectură	2.1.	– identificarea trăsăturilor societății românești așa cum apar în relatarea călătoarei străine	Resurse bibliografice: Text-suport: Elizabeth Craven, <i>Trecerea prin Țara Românească</i> Resurse materiale: manual, pp. 121-122 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea cercetării; observarea sistematică
	2.2.	– realizarea unei cercetări scurte care ilustrează reprezentări ale alterității în texte din epoci diferite		
	1.3.	– interpretarea stereotipurilor prezente în text și discutarea lor critică		
LITERATURĂ <i>Trecerea prin Țara Românească</i> . Privirea călătorului străin asupra societății românești	1.1.	– identificarea detaliilor prin care se reconstituie viața cotidiană a epocii în relatarea călătoarei	Resurse bibliografice: Text-suport: Elizabeth Craven, <i>Trecerea prin Țara Românească</i> Resurse materiale: manual, pp. 122-123 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea textului redactat; interevaluare
	1.3.	– interpretarea distanței dintre privirea străinului și lumea pe care o descrie		
	3.3.	– redactarea unui text scurt în care se relatează, din perspectiva unui străin, o zi obișnuită din localitatea proprie		
LITERATURĂ Jonathan Swift, <i>Călătoriile lui Gulliver</i>	1.1.	– identificarea procedeelor satirei și ale fantasticului în fragmentul studiat	Resurse bibliografice: Text-suport: Jonathan Swift, <i>Călătoriile lui Gulliver</i> Resurse materiale: manual, pp. 124-125 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; observarea sistematică
	2.2.	– compararea imaginii societății din romanul lui Swift cu aceea din <i>Țiganiada</i>		
	1.3.	– interpretarea funcției critice a călătoriei imaginare		
LITERATURĂ Voltaire, <i>Candid sau Optimismul</i>	2.1.	– identificarea ideilor iluministe puse în discuție de text: optimismul, rațiunea, toleranța	Resurse bibliografice: Text-suport: Voltaire, <i>Candid sau Optimismul</i>	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.3.	– interpretarea ironiei ca instrument de critică filosofică		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	2.2.	– compararea modului în care este tratată tema fericirii în textul lui Voltaire și într-un text românesc al perioadei	Resurse materiale: manual, pp. 126-127 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LIMBA ROMÂNĂ Construcția textului: coeziune. Coordonarea și subordonarea	3.2.	– identificarea mijloacelor de conectare sintactică în propoziție și în frază: prepoziții, conjuncții, conectori relativi	Resurse materiale: manual, pp. 128-129 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; observarea sistematică
	3.2.	– analiza raporturilor sintactice dintr-un fragment studiat, pentru identificarea elementelor de coeziune		
	3.3.	– exerciții de refacere a coeziunii într-un text din care au fost eliminați conectorii		
LIMBA ROMÂNĂ Coeziunea: raportul propoziție/frază – text. Relații și conectori transfrastici	3.2.	– identificarea conectorilor transfrastici într-un text argumentativ și precizarea relației pe care o marchează fiecare	Resurse materiale: manual, pp. 129-130; fișe de lucru Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; interevaluare
	3.2.	– reordonarea paragrafelor unui text din care au fost eliminați conectorii și refacerea legăturilor dintre ele		
	3.3.	– redactarea unui paragraf coerent pe o temă dată, cu folosirea a cel puțin trei conectori diferiți		
LITERATURĂ Construcția textului: referința textuală și topica	3.2.	– identificarea mărcilor anaforice, cataforice și deictice, precum și a elipselor în texte diverse	Resurse materiale: manual, pp. 130-131; texte din mediul digital Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; interevaluare
	3.2.	– rescrierea unor enunțuri pentru a explica felul în care topica influențează sensul		
	3.4.	– observarea elementelor care asigură coeziunea într-un articol online sau într-o postare din social media		
LIMBA ROMÂNĂ Coerența textului: unitatea semantică globală și progresia tematică	3.2.	– reordonarea secvențelor unui text amestecat, pentru a reconstrui logica discursului	Resurse materiale: manual, pp. 131-132; fișe de lucru Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: autoevaluare; fișă de lucru
	3.2.	– identificarea informațiilor implicite și a presupuzițiilor dintr-un text dat		
	3.3.	– evaluarea propriei producții de text prin explicarea modului în care se asigură coerența		
LIMBA ROMÂNĂ	3.2.	– identificarea informațiilor implicite și a presupuzițiilor dintr-un fragment memorialistic studiat	Resurse materiale:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Coerența: structura informațională a enunțului. Informații explicite și informații implicite	3.2.	– analiza raportului dintre informația veche și informația nouă în enunțuri date	manual, pp. 132-133; fișe de lucru Forme de organizare: Activitate frontală; activitate în perechi; activitate individuală 1 oră	interevaluare; temă de lucru în clasă
	3.3.	– corectarea în pereche a unui text în care se identifică rupturi de coerență, urmată de o versiune îmbunătățită, cu justificarea modificărilor		
LIMBA ROMÂNĂ Aplicații: coeziunea și coerența în texte de tipuri diferite	3.2.	– compararea organizării mesajului într-o postare din social media și într-un articol online	Resurse materiale: manual, p. 133; texte din mediul digital Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: autoevaluare; temă de lucru în clasă
	3.2.	– evaluarea propriei producții de text prin explicarea modului în care se asigură coeziunea și coerența		
	3.4.	– evidențierea elementelor de coeziune ale unui text scurt cu ajutorul unui instrument digital și verificarea critică a rezultatului		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Recapitulare	2.1.	– sistematizarea trăsăturilor epocii într-un breviar de termeni-cheie: Iluminism, latinitate, poem epic, memorial de călătorie	Resurse materiale: manual, pp. 107-133; fișe recapitulative Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: autoevaluare; aprecierea verbală
	2.2.	– realizarea unui tabel comparativ între un text românesc și unul european ale perioadei		
	3.2.	– exerciții recapitulative de identificare a elementelor de coeziune și de coerență		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Evaluare sumativă	1.1.	– identificarea temei și a dominantelor expresive într-un text la prima vedere, reprezentativ pentru perioadă	Resurse materiale: manual, p. 134 (testul și baremul din manual) Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluare scrisă; feedback descriptiv
	1.3.	– redactarea unui răspuns interpretativ argumentat pe marginea textului-suport		
	3.2.	– rezolvarea itemilor privind coeziunea, coerența și raporturile sintactice din text		

PROIECTUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE

ANUL ȘCOLAR 2026-2027

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a IX-a. Trunchi comun și curriculum de specialitate (TC+CS), filiera teoretică, profil umanist, specializarea științe sociale

Unitatea de învățare: Unitatea 4. Modernizarea formelor literare în prima parte a secolului al XIX-lea

Timp alocat: 28 ore. Perioada: Săptămânile 22-28 (1 martie – 16 aprilie 2027), Modulul 4

Competențe specifice vizate: 1.1, 1.2, 1.3 | 2.1, 2.2 | 3.2, 3.3, 3.4

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ Contextul socioistoric în prima parte a secolului al XIX-lea	2.1.	– interogarea contextului socioistoric: revoluția de la 1848, ideea națională, modernizarea societății	Resurse materiale: manual, pp. 135-136; documente și reproduceri de artă Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea hărții conceptuale; observarea sistematică
	2.1.	– elaborarea unei hărți conceptuale care integrează trăsăturile epocii, pe baza unor texte, imagini și documente		
	1.1.	– identificarea dominantelor tematice ale perioadei în producțiile literare și artistice reproduse în manual		
LITERATURĂ Întemeierea instituțiilor culturale: presa și teatrul	2.1.	– prezentarea sintetică a rolului presei și al teatrului în formarea publicului cititor	Resurse materiale: manual, pp. 136-139; arhive digitale de presă Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.2.	– compararea rolului presei în epoca pașoptistă cu rolul mediilor de informare de astăzi		
	3.4.	– explorarea unei arhive digitale de presă românească veche și selectarea unui articol semnificativ		
LITERATURĂ Revista <i>Dacia literară</i> . Articolul programatic „Introducere”. Lectură și înțelegere	1.2.	– lectura articolului și identificarea celor patru puncte ale programului	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Dacia literară</i> (revistă literară) Resurse materiale: manual, pp. 140-141 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	2.1.	– identificarea valorilor și a atitudinilor culturale pe care le promovează textul		
	3.2.	– analiza organizării argumentative a articolului: teză, argumente, concluzie		
LITERATURĂ „Introducere”. Interpretare. Programul pașoptist	1.3.	– interpretarea relației dintre programul literar și proiectul politic al generației pașoptiste	Resurse materiale: manual, p. 142 Forme de organizare:	Evaluare: evaluarea textului redactat; interevaluare
	2.2.	– compararea programului Daciei literare cu un manifest cultural european al epocii		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	3.3.	– redactarea unui text scurt în care se susține un punct de vedere despre actualitatea acestui program	Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ Vasile Alecsandri, <i>Chirița în provincie</i> . Lectură pe roluri	1.2.	– lectura pe roluri a fragmentului și identificarea conflictului dramatic	Resurse bibliografice: Text-suport: Vasile Alecsandri, <i>Chirița în provincie</i> Resurse materiale: manual, pp. 143-145 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.1.	– identificarea temei: modernizarea și formele fără fond		
	2.1.	– prezentarea reperelor despre teatrul lui Alecsandri și despre publicul epocii		
LITERATURĂ <i>Chirița în provincie</i> . Analiză: comicul și tipologia	1.2.	– analiza surselor comicului: comicul de limbaj, de situație, de caracter, de nume	Resurse bibliografice: Text-suport: Vasile Alecsandri, <i>Chirița în provincie</i> Resurse materiale: manual, pp. 145-146 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; temă de lucru în clasă
	1.2.	– caracterizarea Chiriței pe baza replicilor și a indicațiilor scenice		
	3.2.	– identificarea abaterilor de limbaj din replici și explicarea efectului lor comic		
LITERATURĂ <i>Chirița în provincie</i> . Interpretare	1.3.	– interpretarea satirei sociale prin raportare la contextul modernizării societății românești	Resurse bibliografice: Text-suport: Vasile Alecsandri, <i>Chirița în provincie</i> Resurse materiale: manual, p. 147; înregistrare video Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; interevaluare
	2.2.	– compararea tipologiei Chiriței cu un personaj comic din dramaturgia europeană		
	3.4.	– vizionarea unui fragment dintr-o punere în scenă și compararea cu propria imagine despre personaj		
LITERATURĂ Romantismul european. Trăsături și forme	2.1.	– sistematizarea trăsăturilor romantismului european: sensibilitatea, evadarea, istoria, natura	Resurse materiale: manual, p. 148; reproduceri de artă; fragmente muzicale Forme de organizare:	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.2.	– compararea unor creații plastice și muzicale romantice cu texte literare, pentru a evidenția o viziune comună		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	1.1.	– identificarea temelor și a motivelor romantice în textele care urmează a fi studiate	Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ Romantismul pașoptist. Specificul românesc	2.1.	– identificarea particularităților romantismului pașoptist prin raportare la modelul european	Resurse materiale: manual, p. 149; cronologia de la pp. 260-261 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea cronologiei; observarea sistematică
	2.2.	– elaborarea unei cronologii comparative a romantismului european și a celui românesc		
	3.4.	– organizarea informațiilor despre curent într-o schemă realizată cu o aplicație digitală		
LITERATURĂ Costache Negruzzi, <i>Alexandru Lăpușneanul</i> . Nuvela romantică. Lectură	1.2.	– lectura integrală a nuvelei și reconstituirea firului narativ pe cele patru capitole	Resurse bibliografice: Text-suport: Costache Negruzzi, <i>Alexandru Lăpușneanul</i> Resurse materiale: manual, pp. 150-155 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.1.	– identificarea temei istorice și a motivelor romantice: puterea, răzbunarea, moartea		
	2.1.	– prezentarea reperelor despre autor și despre sursele istorice ale nuvelei		
LITERATURĂ <i>Alexandru Lăpușneanul</i> . Personajul romantic. Antiteza	1.2.	– caracterizarea lui <i>Alexandru Lăpușneanul</i> prin procedee directe și indirecte	Resurse bibliografice: Text-suport: Costache Negruzzi, <i>Alexandru Lăpușneanul</i> Resurse materiale: manual, pp. 155-157 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; observarea sistematică
	1.1.	– identificarea antitezei ca dominantă expresivă a nuvelei: Lăpușneanul și doamna Ruxanda		
	1.3.	– interpretarea replicilor devenite celebre și a funcției lor în conturarea personajului		
LITERATURĂ <i>Alexandru Lăpușneanul</i> . Scena mulțimii și scena ospățului	1.2.	– analiza scenei mulțimii de la curte și a rolului personajului colectiv	Resurse bibliografice: Text-suport: Costache Negruzzi, <i>Alexandru Lăpușneanul</i>	Evaluare: fișă de lucru; interevaluare
	1.3.	– valorificarea unei interpretări stilistice: culoarea, gestica și teatralitatea scenei ospățului		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	2.2.	– compararea scenei cu o reprezentare plastică a puterii din epoca romantică	Resurse materiale: manual, pp. 157-158; reproduceri de artă Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ <i>Alexandru Lăpușneanu</i> . Interpretare și deschideri	1.3.	– dezbateri pe marginea întrebării: este nuvela o lecție despre putere sau o reconstituire istorică?	Resurse bibliografice: Text-suport: Costache Negruzzi, <i>Alexandru Lăpușneanu</i> Resurse materiale: manual, p. 159 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea răspunsului critic; observarea sistematică
	2.2.	– compararea nuvelei romantice românești cu o nuvelă istorică europeană a epocii		
	3.3.	– redactarea unui răspuns critic argumentat despre modul în care textul construiește imaginea puterii		
LITERATURĂ Dimitrie Bolintineanu, <i>O fată tânără pe patul morții</i> . Elegia. Lectură și analiză	1.2.	– lectura poeziei și identificarea mărcilor elegiei: tonul, tema, situația lirică	Resurse bibliografice: Text-suport: Dimitrie Bolintineanu, <i>O fată tânără pe patul morții</i> Resurse materiale: manual, pp. 160-162 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	1.1.	– identificarea motivelor romantice: moartea tânără, îngerul, trecerea		
	3.2.	– analiza organizării discursului liric: succesiunea vocilor și a secvențelor		
LITERATURĂ <i>O fată tânără pe patul morții</i> . Interpretare	1.3.	– interpretarea muzicalității versului și a efectului ei asupra receptării	Resurse bibliografice: Text-suport: Dimitrie Bolintineanu, <i>O fată tânără pe patul morții</i> Resurse materiale: manual, p. 163; fragmente muzicale Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea răspunsului personal; observarea sistematică
	2.2.	– compararea elegiei cu o creație muzicală sau plastică romantică pe tema morții tinere		
	3.3.	– redactarea unui răspuns personal despre emoția provocată de lectura poeziei		
LITERATURĂ	1.2.	– lectura fragmentului și reconstituirea situației dramatice: pactul	Resurse bibliografice:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Johann Wolfgang von Goethe, <i>Faust</i> . Lectură și înțelegere	1.1.	– identificarea temei cunoașterii și a motivului damnării	Text-suport: Johann Wolfgang von Goethe, <i>Faust</i> Resurse materiale: manual, pp. 164-166 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.1.	– prezentarea reperelor despre mitul faustic și despre romantismul german		
LITERATURĂ <i>Faust</i> . Interpretare și circulația mitului	1.3.	– interpretarea sensurilor plurale ale pactului: aspirația, limita, prețul cunoașterii	Resurse bibliografice: Text-suport: Johann Wolfgang von Goethe, <i>Faust</i> Resurse materiale: manual, pp. 167-168; surse digitale Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea prezentării; interevaluare
	2.2.	– urmărirea circulației mitului faustic în literatura și în artele europene		
	3.4.	– realizarea unei prezentări digitale despre o reluare modernă a mitului, cu menționarea surselor		
LITERATURĂ Victor Hugo, <i>Mizerabilii</i>	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea procedeelelor prin care se construiește portretul personajului	Resurse bibliografice: Text-suport: Victor Hugo, <i>Mizerabilii</i> Resurse materiale: manual, pp. 169-174 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; observarea sistematică
	2.1.	– identificarea problematicii sociale specifice romantismului francez		
	1.3.	– interpretarea temei redempțiunii prin raportare la sistemul de valori al epocii		
LITERATURĂ Mary Shelley, <i>Frankenstein</i>	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea mărcilor romanului gotic	Resurse bibliografice: Text-suport: Mary Shelley, <i>Frankenstein</i> Resurse materiale: manual, pp. 175-176 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică a participării la dezbateri; aprecierea verbală
	2.2.	– compararea temei cunoașterii fără limite la Mary Shelley și la Goethe		
	1.3.	– dezbateri: ce întrebări actuale ridică textul despre responsabilitatea creatorului?		
LITERATURĂ	1.2.	– lectura baladei și reconstituirea structurii narative	Resurse bibliografice:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Mitologie națională și folclorică. <i>Miorița</i> . Lectură	1.1.	– identificarea motivelor: transumanța, complotul, testamentul, nunta cosmică	Text-suport: <i>Miorița</i> (baladă populară) Resurse materiale: manual, pp. 177-179 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.1.	– prezentarea reperelor despre culegerea folclorului în epoca pașoptistă		
LITERATURĂ <i>Miorița</i> . Interpretări multiple	1.3.	– compararea a cel puțin două interpretări critice ale baladei și formularea unei poziții proprii	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Miorița</i> (baladă populară) Resurse materiale: manual, p. 180; fragmente critice Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea textului argumentativ; observarea sistematică
	1.3.	– dezbateri: resemnare sau acceptare senină a destinului?		
	3.3.	– redactarea unui text argumentativ care susține una dintre interpretări		
LITERATURĂ Text auxiliar: <i>Monastirea Argeșului</i>	1.2.	– lectura baladei și identificarea motivului jertfei pentru creație	Resurse bibliografice: Text-suport: <i>Monastirea Argeșului</i> (baladă populară) Resurse materiale: manual, pp. 181-184 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; interevaluare
	2.2.	– compararea motivului jertfei în balada românească și într-o legendă din altă cultură		
	1.3.	– interpretarea relației dintre creație și sacrificiu prin raportare la valorile actuale		
LIMBA ROMÂNĂ Conspectul	3.2.	– identificarea structurii unui conspect și a diferențelor față de rezumat și de notițe	Resurse materiale: manual, p. 185; aplicații digitale Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea conspectului; autoevaluare
	3.3.	– realizarea conspectului unui text critic scurt despre romantismul pașoptist		
	3.4.	– organizarea conspectului sub formă de schemă sau de hartă conceptuală realizată digital		
LIMBA ROMÂNĂ Eseul. Structură și criterii de redactare	3.3.	– analiza criteriilor de monitorizare a redactării, pe baza grilei din manual	Resurse materiale: manual, pp. 186-188 Forme de organizare:	Evaluare: observarea sistematică; evaluarea planului de eseu
	3.2.	– identificarea, într-un eseu-model, a elementelor care asigură coeziunea și coerența		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	1.2.	– formularea unei teze și a unui plan de eseu pe marginea unui text studiat	Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LIMBA ROMÂNĂ Eseul. Atelier de redactare	3.3.	– redactarea unui eseu de 300-400 de cuvinte despre un text romantic studiat, cu valorificarea citatelor	Resurse materiale: manual, pp. 188-190; grila de evaluare din manual Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea eseului pe baza grilei; autoevaluare
	3.2.	– urmărirea progresiei tematicice și a legăturii dintre paragrafe în textul propriu		
	1.3.	– susținerea unei interpretări personale, argumentate cu secvențe relevante din text		
LIMBA ROMÂNĂ Eseul. Revizuire și evaluare reciprocă	3.3.	– revizuirea eseului propriu pe baza grilei de criterii și a normelor de ortografie și de punctuație	Resurse materiale: manual, pp. 190-191; instrument digital de asistare a redactării Forme de organizare: Activitate frontală; activitate în perechi; activitate individuală 1 oră	Evaluare: interevaluare; feedback descriptiv
	3.2.	– corectarea în pereche a unui eseu, cu identificarea rupturilor de coerență și a lipsei conectorilor		
	3.4.	– compararea propriei revizuii cu sugestiile oferite de un instrument digital și evaluarea lor critică		
LIMBA ROMÂNĂ Jurnalul clasic și jurnalul digital	1.2.	– analiza unei pagini de jurnal literar și identificarea mărcilor subiectivității	Resurse materiale: manual, pp. 192-193 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea paginii de jurnal; autoevaluare
	3.3.	– redactarea unei pagini de jurnal de lectură despre un text studiat în unitate		
	3.4.	– redactarea unei postări dintr-un jurnal digital, urmărind coeziunea și coerența textului		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Evaluare sumativă	1.2.	– rezolvarea itemilor de înțelegere și de analiză pe baza unui text romantic la prima vedere	Resurse materiale: manual, pp. 194-196 (testul și baremul din manual) Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluare scrisă; feedback descriptiv
	1.3.	– redactarea unui eseu structurat pe marginea temei sau a viziunii textului-suport		
	3.3.	– aplicarea normelor limbii române standard și a criteriilor de redactare exersate		

PROIECTUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE
ANUL ȘCOLAR 2026-2027

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a IX-a. Trunchi comun și curriculum de specialitate (TC+CS), filiera teoretică, profil umanist, specializarea științe sociale

Unitatea de învățare: Unitatea 5. Maturizarea formelor culturale și literare în a doua parte a secolului al XIX-lea

Timp alocat: 22 ore. Perioada: Săptămânile 30-35 (5 mai – 11 iunie 2027), Modulul 5

Competențe specifice vizate: 1.1, 1.2, 1.3 | 2.1, 2.2 | 3.1, 3.3, 3.4

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ Contextul socioistoric în a doua parte a secolului al XIX-lea	2.1.	– interogarea contextului socioistoric: statul modern, instituțiile culturale, formarea publicului	Resurse materiale: manual, pp. 197-199 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea hărții conceptuale; observarea sistematică
	2.1.	– elaborarea unei hărți conceptuale care integrează trăsăturile epocii, pe baza unor texte și imagini		
	1.1.	– identificarea dominantelor tematice ale perioadei în textele anunțate în deschiderea unității		
LITERATURĂ Ion Ghica, <i>O călătorie de la București la Iași înainte de 1848</i> . Memorialistica. Lectură	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea mărcilor discursului memorialistic	Resurse bibliografice: Text-suport: Ion Ghica, <i>O călătorie de la București la Iași înainte de 1848</i> Resurse materiale: manual, pp. 200-202; DEX Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	1.1.	– identificarea temei drumului și a detaliilor care reconstituie atmosfera epocii		
	2.1.	– reconstituirea profilului societății românești prin detaliile de viață cotidiană din text		
LITERATURĂ <i>O călătorie de la București la Iași înainte de 1848</i> . Analiză și interpretare	1.2.	– elaborarea unei fișe de observație pentru elementele care creează atmosfera epocii	Resurse bibliografice: Text-suport: Ion Ghica, <i>O călătorie de la București la Iași înainte de 1848</i> Resurse materiale: manual, pp. 202-203 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; interevaluare
	1.3.	– interpretarea umorului și a nostalgiei ca atitudini ale memorialistului		
	3.1.	– identificarea arhaismelor și a turcismelor din text și explicarea valorii lor stilistice		
LITERATURĂ	2.1.	– prezentarea sintetică a Junimii: principii, membri, forme de sociabilitate literară	Resurse materiale:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Junimea și <i>Convorbiri literare</i> . Societatea literară ca instituție	2.2.	– compararea rolului societății literare cu acela al unei grupări culturale de astăzi	manual, pp. 204-205; arhive digitale Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	observarea sistematică; aprecierea verbală
	3.4.	– explorarea unei arhive digitale a revistei <i>Convorbiri literare</i> și selectarea unei pagini semnificative		
LITERATURĂ Titu Maiorescu, <i>În contra direcției de astăzi în cultura română</i>	1.2.	– lectura textului critic și identificarea tezei și a argumentelor	Resurse bibliografice: Text-suport: Titu Maiorescu, <i>În contra direcției de astăzi în cultura română</i> Resurse materiale: manual, pp. 206-208 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; observarea sistematică
	2.1.	– explicarea teoriei formelor fără fond prin exemple din epocă		
	1.3.	– interpretarea actualității criticii maioresciene prin raportare la fenomene culturale de azi		
LITERATURĂ Apariția instituției criticii literare. Critica de direcție	1.2.	– analiza structurii argumentative în <i>Direcția nouă în poezia și proza română</i>	Resurse materiale: manual, pp. 209-210 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; observarea sistematică
	2.1.	– identificarea criteriilor de valoare pe care le propune criticul		
	1.1.	– identificarea constantelor tematice ale discursului critic maiorescian		
LITERATURĂ Titu Maiorescu, <i>Comediile dlui Caragiale. Eminescu și poeziile lui</i>	1.2.	– compararea celor două texte critice sub aspectul argumentelor și al tonului	Resurse bibliografice: Text-suport: Titu Maiorescu, <i>Comediile dlui Caragiale</i> Resurse materiale: manual, pp. 211-213 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea răspunsului critic; interevaluare
	1.3.	– formularea unei poziții proprii față de judecățile critice ale lui Maiorescu		
	3.3.	– redactarea unui scurt răspuns critic în care se susține sau se combate o afirmație din text		
LITERATURĂ Realismul. Ecouri ale clasicismului	2.1.	– sistematizarea trăsăturilor realismului european și a formelor lui în literatura română	Resurse materiale: manual, p. 214; reproduceri de artă Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	2.2.	– compararea reprezentării societății în pictura realistă și în textele literare ale perioadei		
	1.1.	– identificarea temelor și a tipologiilor care vor fi urmărite în textele unității		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ Ioan Slavici, <i>Moara cu noroc</i> . Nuvela realistă. Lectură și structură	1.2.	– lectura integrală a nuvelei și reconstituirea firului narativ pe momentele subiectului	Resurse bibliografice: Text-suport: Ioan Slavici, <i>Moara cu noroc</i> Resurse materiale: manual, pp. 214-219 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.1.	– identificarea temei: dorința de îmbogățire și destrămarea familiei		
	2.1.	– prezentarea reperelor despre Slavici și despre lumea satului ardelenesc în epocă		
LITERATURĂ <i>Moara cu noroc</i> . Personajele și conflictul	1.2.	– caracterizarea lui Ghiță prin evoluția lui interioară și prin relația cu Lică	Resurse bibliografice: Text-suport: Ioan Slavici, <i>Moara cu noroc</i> Resurse materiale: manual, pp. 219-221 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; temă de lucru în clasă
	1.2.	– analiza conflictului interior și a conflictului exterior		
	1.1.	– identificarea rolului spațiului (cârciuma, drumul, pădurea) în construcția semnificațiilor		
LITERATURĂ <i>Moara cu noroc</i> . Interpretare	1.3.	– dezbateri pe marginea întrebării: este Ghiță un personaj vinovat sau o victimă a împrejurărilor?	Resurse bibliografice: Text-suport: Ioan Slavici, <i>Moara cu noroc</i> Resurse materiale: manual, p. 222 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea răspunsului argumentat; observarea sistematică
	1.3.	– interpretarea finalului și a semnificației focului purificator		
	3.3.	– redactarea unui răspuns argumentat despre relația dintre om și bani, valorificând citate din text		
LITERATURĂ Anton Pavlovici Cehov, <i>Stepa</i>	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea rolului descrierii în conturarea atmosferei	Resurse bibliografice: Text-suport: Anton Pavlovici Cehov, <i>Stepa</i> Resurse materiale: manual, pp. 223-225 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; observarea sistematică
	2.2.	– compararea reprezentării spațiului la Cehov și la Slavici		
	1.3.	– interpretarea relației dintre peisaj și starea interioară a personajului		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ I.L. Caragiale, <i>O scrisoare pierdută</i> . Comedia. Lectură pe roluri	1.2.	– lectura pe roluri a unor scene și reconstituirea intrigii	Resurse bibliografice: Text-suport: I.L. Caragiale, <i>O scrisoare pierdută</i> Resurse materiale: manual, pp. 226-231 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; aprecierea verbală
	1.1.	– identificarea temei: viața politică și moravurile societății		
	2.1.	– prezentarea reperelor despre comedie și despre contextul politic al epocii		
LITERATURĂ <i>O scrisoare pierdută</i> . Tipologia personajelor	1.2.	– caracterizarea personajelor prin replici, gesturi și nume	Resurse bibliografice: Text-suport: I.L. Caragiale, <i>O scrisoare pierdută</i> Resurse materiale: manual, pp. 231-233 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; temă de lucru în clasă
	1.2.	– gruparea personajelor pe tipologii comice și precizarea trăsăturii dominante		
	1.1.	– identificarea rolului cuplurilor de personaje în construcția comicului		
LITERATURĂ <i>O scrisoare pierdută</i> . Interpretare și deschideri	1.3.	– dezbateri pe marginea actualității textului: ce anume mai recunoaștem astăzi în lumea comediei?	Resurse bibliografice: Text-suport: I.L. Caragiale, <i>O scrisoare pierdută</i> Resurse materiale: manual, p. 234; înregistrare video a unei puneri în scenă Forme de organizare: Activitate frontală; activitate pe grupe; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică a participării la dezbateri; interevaluare
	2.2.	– compararea comediei lui Caragiale cu o comedie clasică europeană, sub aspectul tipologiei		
	3.4.	– vizionarea unui fragment dintr-o punere în scenă și analiza opțiunilor regizorale		
LITERATURĂ I.L. Caragiale, <i>Căldură mare</i> . Schița	1.2.	– lectura schiței și identificarea mărcilor speciei: economia mijloacelor, dialogul, finalul	Resurse bibliografice: Text-suport: I.L. Caragiale, <i>Căldură mare</i>	Evaluare: temă de lucru în clasă; observarea sistematică
	1.3.	– interpretarea absurdului cotidian și a comicului de limbaj		

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
	2.2.	– compararea schiței cu <i>Triumful talentului</i> , studiată în prima unitate	Resurse materiale: manual, pp. 235-239 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LITERATURĂ Text auxiliar: Nikolai Vasilievici Gogol, <i>Nasul</i>	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea procedeelor prin care se construiește absurdul	Resurse bibliografice: Text-suport: Nikolai Vasilievici Gogol, <i>Nasul</i> Resurse materiale: manual, pp. 240-244 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; aprecierea verbală
	2.2.	– compararea satirei sociale la Gogol și la Caragiale		
	1.3.	– interpretarea fantasticului ca instrument de critică a birocrăției		
LITERATURĂ Jean de La Fontaine, <i>Corbul și vulpea</i> . Ecouri ale clasicismului	1.2.	– identificarea structurii fabulei și a raportului dintre narațiune și morală	Resurse bibliografice: Text-suport: Jean de La Fontaine, <i>Corbul și vulpea</i> Resurse materiale: manual, pp. 245-246 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: observarea sistematică; fișă de lucru
	2.2.	– compararea fabulei cu <i>Căinele și cățelul</i> de Grigore Alexandrescu		
	1.1.	– identificarea trăsăturilor clasicismului prezente în text		
LITERATURĂ Molière, <i>Avarul</i>	1.2.	– lectura fragmentului și identificarea procedeelor comice specifice	Resurse bibliografice: Text-suport: Molière, <i>Avarul</i> Resurse materiale: manual, pp. 247-248 Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: temă de lucru în clasă; observarea sistematică
	1.1.	– identificarea caracterului dominant și a modului în care organizează întreaga construcție a personajului		
	2.2.	– compararea tipologiei avarului la Molière cu tipologii comice din literatura română studiate		
LIMBA ROMÂNĂ	3.3.	– identificarea mărcilor formalului și ale informalului în două dialoguri-suport din manual	Resurse materiale:	Evaluare:

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Dialogul formal și dialogul informal	3.3.	– simularea unui dialog formal (interviu) și a unui informal pe aceeași temă, cu adaptarea registrului	manual, pp. 249-251; fișă de (auto)evaluare a discursului oral	observarea sistematică; autoevaluare pe bază de criterii
	3.1.	– compararea limbajului personajelor lui Caragiale cu limbajul unui dialog formal actual	Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	
LIMBA ROMÂNĂ Monologul: prezentarea pe o temă dată	3.3.	– planificarea și susținerea unei prezentări orale de 3-4 minute pe o temă legată de textele studiate	Resurse materiale: manual, pp. 252-253; echipament de înregistrare Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea prezentării orale pe bază de criterii; autoevaluare
	3.3.	– completarea unei fișe de (auto)evaluare a discursului oral, urmărind dicția, intonația, claritatea și adecvarea la public		
	3.4.	– înregistrarea unui scurt podcast pe tema prezentării și observarea diferențelor dintre scris și oral		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Evaluare sumativă	1.2.	– rezolvarea itemilor de înțelegere și de analiză pe baza unui text realist la prima vedere	Resurse materiale: manual, p. 254 (testul și baremul din manual) Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluare scrisă; feedback descriptiv
	1.3.	– redactarea unui eseu structurat despre tipologia umană sau despre viziunea asupra societății din text		
	3.3.	– aplicarea normelor limbii române standard și a criteriilor de redactare exersate		

PROIECTUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE
ANUL ȘCOLAR 2026-2027

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a IX-a. Trunchi comun și curriculum de specialitate (TC+CS), filiera teoretică, profil umanist, specializarea științe sociale

Unitatea de învățare: Recapitulare finală. Proiectul „*Oameni ai timpului lor*”

Timp alocat: 4 ore. Perioada: Săptămâna 36 (14-18 iunie 2027), Modulul 5

Competențe specifice vizate: 1.1, 1.3 | 2.1, 2.2 | 3.3, 3.4

Conținuturi (detalii)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Recapitulare: dinamica formelor literare de la începuturile scrisului până la sfârșitul secolului al XIX-lea	1.1.	– realizarea unei cronologii ilustrate cu exemple din textele studiate, care evidențiază evoluția formelor literare	Resurse materiale: manual, pp. 260-263; fișe de sinteză Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea cronologiei; autoevaluare
	2.2.	– compararea formelor de reprezentare literară din cele patru epoci studiate, într-un tabel de sinteză		
	2.1.	– sistematizarea trăsăturilor fiecărei epoci culturale într-un breviar de termeni-cheie		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Recapitulare: dinamica limbii române. Norma, variația, construcția textului	3.3.	– exerciții recapitulative de aplicare a normelor limbii standard în redactare și în comunicarea orală	Resurse materiale: fișe recapitulative; DOOM 3 (variantă online) Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: fișă de lucru; autoevaluare
	1.1.	– identificarea, în texte din epoci diferite, a formelor care marchează evoluția limbii		
	3.4.	– verificarea unor forme discutate în variantele digitale ale instrumentelor normative		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Prezentarea proiectelor „ <i>Oameni ai timpului lor</i> ” (I)	2.1.	– prezentarea unei personalități prin raportare la surse istorice, literare și culturale diverse	Resurse materiale: manual, p. 255; proiecte digitale; grila de evaluare a proiectului Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: evaluarea proiectului pe bază de criterii; interevaluare
	3.4.	– susținerea prezentării pe suport digital, cu accent pe structurarea informației și pe claritatea mesajului		
	3.3.	– formularea unor întrebări și a unui feedback descriptiv pentru colegi, cu respectarea normelor de politețe		
LITERATURĂ. LIMBA ROMÂNĂ Bilanțul anului școlar. Jurnalul de lectură. Autoevaluare	1.3.	– prezentarea jurnalului de lectură al anului școlar și a evoluției propriilor preferințe	Resurse materiale: jurnalele de lectură; fișe de autoevaluare Forme de organizare: Activitate frontală; activitate individuală 1 oră	Evaluare: autoevaluare; feedback descriptiv individualizat
	3.3.	– completarea unei fișe de autoevaluare a competențelor formate în cursul anului		
	3.4.	– elaborarea unei liste digitale de lecturi pentru vacanță, cu scurte recomandări adresate colegilor		

